

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger.

1. Lovforslagets formål er at styrke forbrugernes retsbeskyttelse i forbruger køb. Efter forslaget opnås dette ved regler om, at en række bestemmelser i købeloven, der må anses om udtryk for en rimelig afvejning af hensynene til sælger og køber, ikke ved aftale kan fraviges til skade for køberen. Endvidere foreslås det, at køberen får tillagt visse nye beføjelser, først og fremmest retten til at forlange, at sælgeren afhjælper mangler ved det købte.

I 1975 afgav Forbrugerkommissionen sin betænkning III om forbrugers retsstilling og retsbeskyttelse (nr. 738/1975). Betænkningen indeholder en lang række rekommandationer om ændringer i købeloven. Disse anbefalinger er enstemmigt tiltrådt af medlemmerne af Forbrugerkommissionen, herunder af de repræsentanter, der var udpeget af erhvervs- og forbrugerorganisationerne. Med udgangspunkt i Forbrugerkommissionens forslag har justitsministeriets købelovudvalg udarbejdet et udkast til en lov om ændring af købeloven (Forbruger køb). Udkastet er indeholdt og nærmere begrundet i udvalgets betænkning om forbruger køb (nr. 845/1978). I betænkningens bilag 6, side 116 ff, er gengivet kapitel VII - XI i Forbrugerkommissionens betænkning.

Udvalget har ved udformningen af sit lovudkast, foruden på Forbrugerkommissionens anbefalinger, lagt vægt på de erfaringer, der er indvundet i Norge og Sverige, hvor der i 1973 og 1974 blev gennemført særlige forbrugerbeskyttelsesregler, og på planerne for en kommende revision af reglerne om almindelige køb.

Lovforslaget bygger på købelovudvalgets udkast. På en række punkter er der dog taget hensyn til synspunkter, som er fremsat af myndigheder og organisationer, der har udtalt sig om købelovudvalgets udkast. Der henvises herom til afsnit 5 og til bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser.

2. Købelovudvalget fremhæver i betænkningen side 8, at de meget væsentlige ændringer i samfun-

det, som er sket siden købelovens gennemførelse i 1906, gør det påkrævet at overveje, om den retlige regulering af forholdet mellem den erhvervsdrivende sælger og den private køber, som er fastlagt i købeloven, er tilfredsstillende ud fra nutidens forhold. Udvalgets overvejelser munder imidlertid ud i, at de gældende regler i det store og hele må anses for fyldestgørende også ud fra nutidens forhold.

Det er dog efter udvalgets mening en alvorlig mangel ved den gældende ordning, at købelovens regler også i forbruger køb kan fraviges ved aftale. Udvalget fremhæver i den forbindelse, at der på forbrugerområdet i vidt omfang anvendes standardformularer, f. eks. købekontrakter, der indeholder vilkår, som begrænser køberens mulighed for at udøve de beføjelser, som tilkommer ham efter købeloven. Udvalget finder, at forbrugerne bør beskyttes mod sådanne standardvilkår.

Udvalget drøfter i betænkningen side 10 f, hvilken model man bør vælge ved udformningen af forbrugerbeskyttelsesreglerne. Der er navnlig to muligheder, der kommer i betragtning. Enten kan man fastsætte nogle ufravigelige regler for forbruger køb, der udgør den minimumbeskyttelse, som ikke kan berøves forbrugerne ved aftale med sælgeren. Eller også kan man gøre købelovens almindelige regler ufravigelige i forbruger køb. Den førstnævnte løsning er valgt i Sverige og den sidstnævnte i Norge. Udvalget anlægger det hovedsynspunkt, at de almindelige regler bør gøres *ufravigelige* i det omfang, de må anses for at være udtryk for en passende afvejning af hensynene til sælger og køber. På baggrund af en gennemgang af de almindelige regler ud fra dette synspunkt foreslår udvalget, at en betydelig del af reglerne om køberens beføjelser i tilfælde, hvor salgsgenstanden leveres for sent eller er mangelfuld, ikke ved aftale skal kunne fraviges til skade for forbruger. Det svarer til den norske løsning. De rettigheder, der herved sikres køberen, er navnlig beføjelsen til at hæve købet, hvis der foreligger væsentlig forsinkelse eller en væsentlig mangel, og